

TISKOVÁ ZPRÁVA

**Centrum pro výzkum veřejného mínění
Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.**
Jilská 1, Praha 1
Tel.: 286 840 129
E-mail: milan.tucek@soc.cas.cz

Hodnocení životních podmínek v místě bydliště – březen 2016

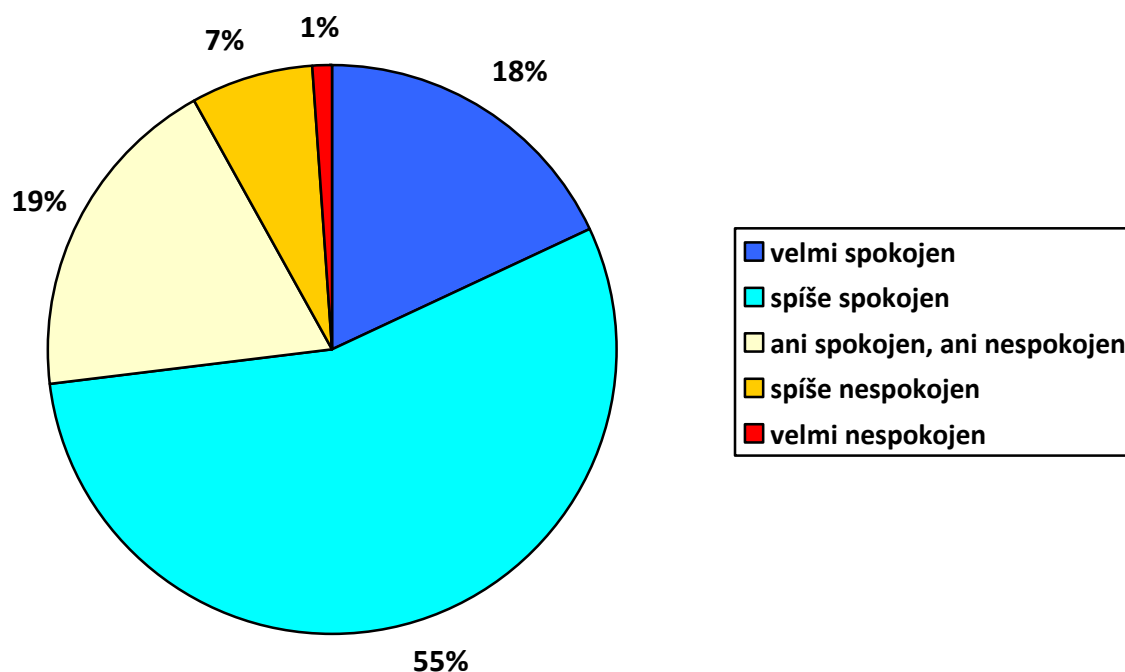
Technické parametry

<i>Výzkum:</i>	<i>Naše společnost, v 16-03</i>
<i>Realizátor:</i>	<i>Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Projekt:</i>	<i>Naše společnost – projekt kontinuálního výzkumu veřejného mínění CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i.</i>
<i>Termín terénního šetření:</i>	<i>7. – 14. 3. 2016</i>
<i>Výběr respondentů:</i>	<i>Kvótní výběr</i>
<i>Kvóty:</i>	<i>Kraj (oblasti NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání</i>
<i>Zdroj dat pro kvótní výběr:</i>	<i>Český statistický úřad</i>
<i>Reprezentativita:</i>	<i>Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let</i>
<i>Počet dotázaných:</i>	<i>1079</i>
<i>Počet tazatelů:</i>	<i>250</i>
<i>Metoda sběru dat:</i>	<i>Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace rozhovorů PAPI a CAPI</i>
<i>Výzkumný nástroj:</i>	<i>Standardizovaný dotazník</i>
<i>Otázky:</i>	<i>OR.75, OR.76</i>
<i>Zveřejněno dne:</i>	<i>13. dubna 2016</i>
<i>Zpracoval:</i>	<i>Milan Tuček</i>

V březnovém šetření se Centrum pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i., zajímalo, jak jsou občané České republiky celkově spokojeni se životem v místě svého bydliště a také jak jsou v místě bydliště spokojeni s vybranými životními podmínkami.

Mezi českou populací převládá spokojenost se životem v místě svého bydliště – 18 % Čechů je velmi spokojeno a 55 % je spíše spokojeno. Pětina občanů (19 %) zvolila středovou variantu odpovědi – ani spokojen, ani nespokojen, 7 % respondentů je spíše nespokojeno, varianta odpovědi velmi nespokojen se objevovala pouze velmi sporadicky (1 % respondentů).

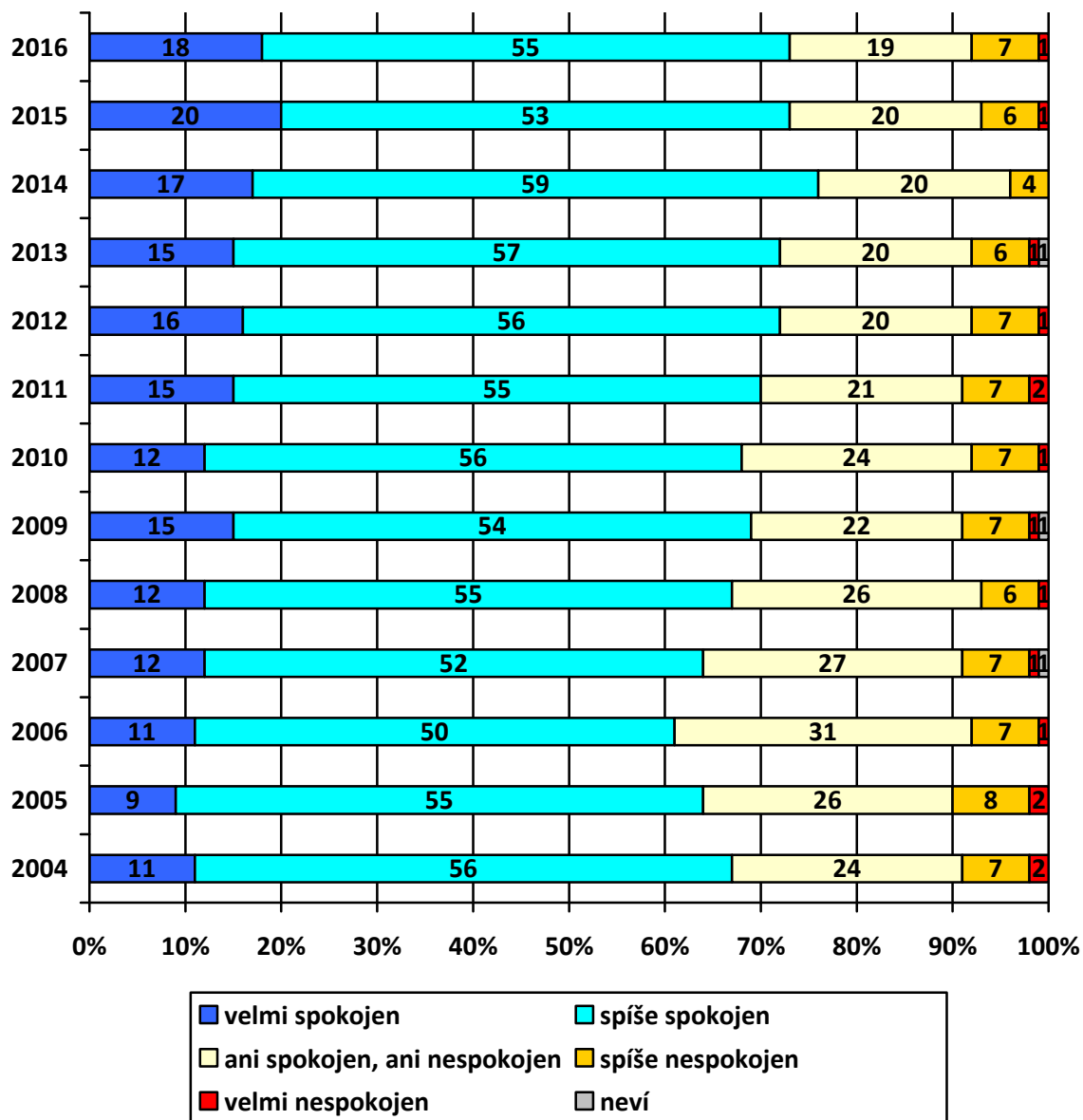
Graf 1: Spokojenost se životem v místě svého bydliště (v %)¹

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i., Naše společnost 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Zhruba čtvrtina dotázaných, kteří žijí na vesnici, uvedla, že je velmi spokojena, (podobně tak respondenti z předměstí, suburbií), kdežto ve velkých městech velmi spokojených bylo jen 14 %. Spokojenost s místem bydliště ovlivňuje životní úroveň domácnosti (ti, co ji mají dobrou, jsou velmi spokojeni ve 27 %, ti, kteří ji mají špatnou, jsou velmi spokojeni jen ve 2 % případů).

Z dlouhodobého hlediska (viz graf 2) se zvyšuje podíl respondentů, kteří jsou s životem v místě svého bydliště spokojeni. Od roku 2006 došlo k růstu spokojenosti o 12 procentních bodů. V posledních čtyřech letech se podíl spokojených statisticky významně nemění.

¹ Znění otázky: „Jak jste celkově spokojen se životem v místě Vašeho bydliště?“ Varianty odpovědí: Jste velmi spokojen; spíše spokojen; ani spokojen, ani nespokojen; spíše nespokojen; velmi nespokojen.

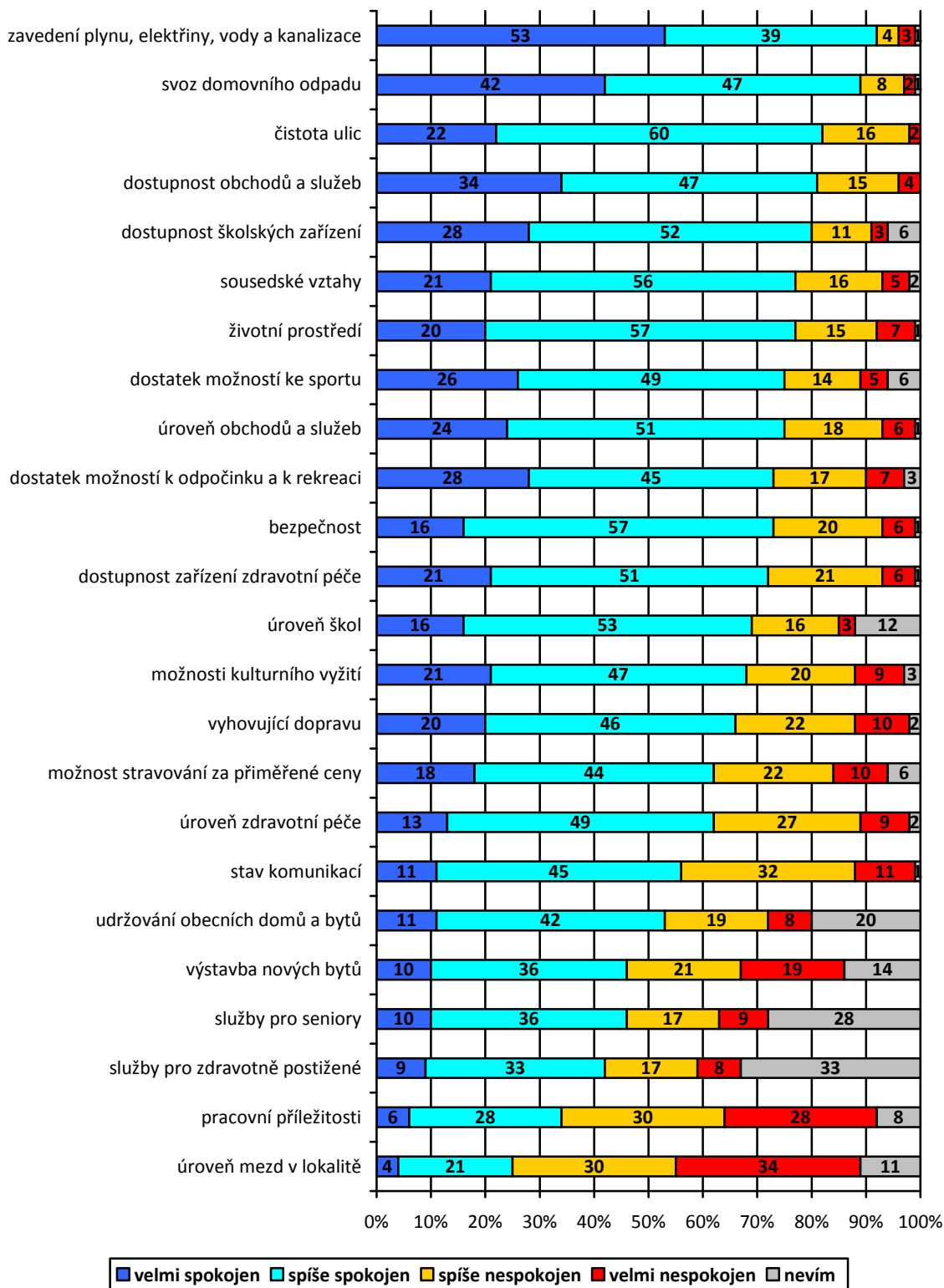
Graf 2: Vývoj spokojenosti se životem v místě svého bydliště (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i., Naše společnost.

Ve výzkumu jsme se dále zaměřili na hodnocení konkrétních životních podmínek v místě bydliště.² Nejvíce spokojeni jsou občané se zavedením plynu, elektřiny, vody a

² Znění otázky: „Jak jste spokojen s životními podmínkami ve Vašem bydlišti, pokud jde o: a) čistotu ulic; b) svoz domovního odpadu; c) zavedení plynu, elektřiny, vody a kanalizace; d) stav komunikací; e) bezpečnost; f) pracovní příležitosti; g) úroveň mezd v lokalitě; h) výstavbu nových bytů; i) udržování obecních domů a bytů; j) úroveň škol; k) úroveň zdravotní péče; l) úroveň obchodů a služeb; m) životní prostředí; n) možnosti kulturního vyžití; o) dostatek možností ke sportu; p) dostatek možností k odpočinku a k rekreaci; q) možnost stravování za přiměřené ceny; r) vyhovující dopravu; s) sousedské vztahy; t) služby pro zdravotně postižené; u) služby pro seniory; v) dostupnost školských zařízení; w) dostupnost zařízení zdravotní péče; x) dostupnost obchodů a služeb.“ Varianty odpovědí: rozhodně spokojen; spíše spokojen; spíše nespokojen; rozhodně nespokojen.

kanalizace (92 % spokojených, 7 % nespokojených) a svozem domovního odpadu (89 % spokojených, 10 % nespokojených). Výrazněji převažující spokojenost nad nespokojeností panuje také u hodnocení čistoty ulic (82 % : 18 %), dostupnosti obchodů a služeb (81 % : 19 %), dostupnosti školských zařízení (80 % : 14 %), sousedských vztahů (77 % : 21 %), životního prostředí (77 % : 22 %), dostatku možností ke sportu (75 % : 19 %), úrovně obchodů a služeb (75 % : 24 %), dostatku možností k odpočinku a k rekreaci (73 % : 24 %), bezpečnosti (73 % : 26 %), dostupnosti zařízení zdravotní péče (72 % : 27 %), úrovně škol (69 % : 19 %), možnosti kulturního vyžití (68 % : 29 %), vyhovující dopravy (66 % : 32 %), s možností stravování za přiměřené ceny (62 % : 32 %) a úrovně zdravotní péče (62 % : 36 %). Více jak polovina respondentů je také spokojena se stavem komunikací (56 % : 43 %) a udržováním obecních domů a bytů (53 % : 27 %). S výstavbou nových bytů je spokojeno 46 % oslovených, naopak 40 % je nespokojeno. Téměř polovina dotázaných (46 %) vyjádřila spokojenost s úrovní služeb pro seniory, nespokojena se cítí čtvrtina občanů (26 %) a další čtvrtina (28 %) se k položené otázce nedokázala vyjádřit. K službám pro zdravotně postižené se nedokázala vyjádřit téměř třetina populace (33 %), 42 % občanů je spokojeno a 25 % nespokojeno. Nejnižší spokojenost je zaznamenána u hodnocení pracovních příležitostí (34 % : 58 %) a úrovně mezd v lokalitě (25 % : 64 %).

Graf 3: Hodnocení životních podmínek v místě bydliště (v %)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i., Naše společnost 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor, seřazeno podle součtu odpovědí velmi a spíše spokojen.

Trochu odlišnou informaci jsme získali spočítáním, kolikrát respondent v dané baterii otázek uvedl, že je velmi spokojen. Čtvrtina dotázaných ani v jedné položce není velmi spokojena, pětina byla velmi spokojeno 1-2 položkami, čtvrtina pak s 3-6 položkami, a šestina respondentů s 6-10 položkami, resp. s 11 a více položkami. Ukázalo se, že tato „souhrnná“ spokojenost nebyla podmíněna ani velikostí bydliště, ani věkem, pohlavím či vzděláním. Souvislost byla zjištěna jen s deklarovanou životní úrovní domácnosti: mezi těmi, kteří uvedli dobrou úroveň, byla pětina těch, kteří nebyli velmi spokojeni se žádnou z položek, mezi těmi, kteří uvedli špatnou ale „ani dobrou, ani špatnou“ úroveň jich byla třetina. Zároveň spokojenost s více než 10 položkami uvedla pětina z první skupiny a necelá desetina z dalších dvou skupin podle životní úrovně. Daný součtový znak výrazně ovlivňuje spokojenost s životem v místě bydliště (viz tabulku 1).

Tabulka 1: Souvislost spokojenost s životem v místě bydliště s počtem položek, s kterými byl dotázaný „velmi spokojen“ (v %)

	Velmi spokojen	Spíše spokojen	Ani spokojen, ani nespokojen	Spíše nespokojen	Velmi nespokojen
Žádná	5	52	29	13	3
1-2	8	58	25	7	2
3-6	14	59	18	7	1
7-10	27	59	10	2	1
11+	48	42	7	3	0

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i., Naše společnost 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Faktorová analýza rozdělila položky do pěti navzájem nezávislých dimenzí (vyčerpáno bylo 60 % variance, spočteno jen na 524 respondentech, kteří odpověděli na všechny položky tj. u všech uvedli míru spokojenosti). Vydělené dimenze (faktory) strukturuji posuzované vlastnosti místa bydliště do logicky konzistentní podoby reflektující základní funkce místa bydliště.

1. Dostupnost škol, zdravotnických služeb, obchodů a jejich úroveň – **vybavenost obce**
2. Služby pro seniory, zdravotně postižené (částečně doprava, úroveň zdravotní péče a její dostupnost, úroveň škol, obchodů a služeb, cenově dostupné stravování) – **služby pro potřebné**
3. Plyn, elektřina, kanalizace, svoz odpadu, stav komunikací čistota ulic, bezpečnost – **komunální služby a veřejný prostor**
4. Mzdy, pracovní podmínky, výstavba bytů a jejich údržba – **prostor pro pracovní uplatnění a rozvoj obce**

5. Možnosti sportování, odpočinku, kulturního vyžití, životní prostředí – **prostor pro volnočasové aktivity**

Tabulka 2: Korelace dimenzí (faktorů) se základními sociodemografiky (Pearsonův korelační koeficient)

	velikost obce	věk	vzdělání	životní úroveň	Spokojenost s místem bydliště
1.faktor	,32	-.07	-.04	.06	0,12
2.faktor	,03	.03	.04	.14	0,19
3.faktor	-,23	.10	,03	.16	0,32
4.faktor	,23	.03	-.13	.25	0,23
5.faktor	-,03	.02	-,07	,15	0,27

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v .i., Naše společnost 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Hodnoty korelačního koeficientu uvedené v tabulce 2 dokládají, že spokojenost s jednotlivými obecnějšími dimenzemi podmínek v místě bydliště je provázána jednoznačně s celkovou spokojeností s životem v místě bydliště. Hodnota korelačního koeficientu dokládá, že nejvíce je celková spokojenost podmíněna bezpečným a příjemným veřejným prostorem, dále pak životním prostředím a nabídkou seberealizace ve volném čase a také pracovními příležitostmi. Zároveň platí, že velikost obce místa bydliště má vliv na mírou spokojenosti s vybaveností obce a pracovními příležitostmi (čím větší obec, tím větší spokojenost) a bezpečným veřejným prostorem (čím menší obec, tím větší spokojenost). Obojí odpovídá objektivním podmínkám charakteristickým pro sídla různé velikosti. Spokojenost s dílčími funkcemi bydliště je též podmíněna deklarovanou životní úrovní (s výjimkou vybavenosti obce), avšak vazby jsou na hranici statistické významnosti (dobrá životní úroveň implikuje větší spokojenost). Za zmínku stojí i poslední vazba na hranici statistické významnosti: lidé s vyšším vzděláním jsou v hodnocení pracovních příležitostí, mezd a rozvojového potenciálu spokojenější.

Tabulka 3: Spokojenost se službami pro seniory podle věku (v %)

	rozhodně spokojen	spíše spokojen	spíše nespokojen	rozhodně nespokojen	neví
15-29	8	30	14	6	42
30-44	12	34	17	6	31
45-59	9	35	20	10	26
60+	12	43	20	12	13
Celkem	10	36	17	9	28

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v .i., Naše společnost 7. – 14. 3. 2016, 1079 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor

Z jednotlivých položek stojí za pozornost spokojenost se službami pro seniory v závislosti na věku (viz tabulku 3), a to jednak z hlediska zastoupení odpovědí „nevím“ a jednak z hlediska třetinové nespokojenosti v obou starších věkových kategoriích. K této informaci je potřeba doplnit, že spokojenost s dostupností zdravotních služeb, dostupností obchodů a úrovní zdravotních služeb se podle věku neliší.

Jak ukazuje tabulka 4, ke statisticky významnému vzestupu spokojenosti oproti roku 2015 došlo u pracovních příležitostí a úrovně mezd v lokalitě, což zřejmě souvisí se zlepšenou situací na trhu práce (snížení nezaměstnanosti) a s nárůstem mezd. V obou případech se tak potvrdil vzestupný trend, který trvá již třetí rok. Mírně poklesl také podíl nespokojených s výstavbou nových bytů (o 5 procentních bodů při zvýšení spokojenosti o 4 procentní body), s dostupností zařízení zdravotní péče a se stavem komunikací (shodně o 4 procentní body). Naopak k mírnému snížení spokojenosti (o 4 procentní body) došlo u dopravní obslužnosti. Za zmínku také stojí, že nedošlo k poklesu spokojenosti s bezpečností, což ukazuje, že uprchlická krize se na pocitu bezpečí v místě bydliště prozatím nijak neprojevuje.

Tabulka 4: Vývoj hodnocení životních podmínek v místě bydliště (v %)

	III/04	III/05	IV/06	IV/07	IV/08	IV/09	IV/10	IV/11	IV/12	IV/13	IV/14	IV/15	III/16
	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N
zavedení plynu, elektřiny, vody a kanalizace	88/10	90/9	90/9	91/8	92/7	92/7	90/9	89/10	91/9	92/7	92/7	92/8	92/7
svoz domovního odpadu	84/15	87/12	82/17	86/14	87/13	88/12	86/13	90/10	87/12	90/9	91/8	88/12	89/10
čistota ulic	65/35	63/36	63/37	68/31	72/28	73/27	69/31	74/26	77/23	78/22	81/19	80/20	82/18
dostupnost obchodů a služeb	-	-	-	-	-	-	-	-	82/17	83/16	81/19	81/19	81/19
dostupnost školských zařízení	-	-	-	-	-	-	-	-	74/18	78/15	82/12	83/12	80/14
sousedské vztahy	-	-	-	-	-	77/18	76/22	77/22	76/21	73/25	79/19	75/24	77/21
životní prostředí	76/23	76/22	68/31	71/27	72/28	71/28	69/30	74/26	74/24	74/26	80/19	74/25	77/22
dostatek možností ke sportu	62/26	61/25	59/28	59/25	64/23	64/24	65/32	69/25	68/24	66/25	76/18	72/21	75/19
úroveň obchodů a služeb	69/31	71/28	74/25	73/27	73/27	75/24	70/29	75/25	73/26	77/22	77/23	76/24	75/24
dostatek možností k odpočinku a k rekreaci	69/26	68/26	60/34	64/31	64/29	65/30	65/32	73/26	72/25	70/26	77/21	76/22	73/24
bezpečnost	55/43	54/44	52/47	59/39	58/40	58/40	60/38	63/36	64/36	66/32	68/31	74/26	73/26
dostupnost zařízení zdravotní péče	-	-	-	-	-	-	-	-	72/27	75/24	79/20	74/25	72/21
úroveň škol	53/27	60/20	68/15	66/14	63/17	66/18	65/20	66/22	66/22	72/18	73/15	71/18	69/19
možnosti kulturního vyžití	56/38	57/37	54/40	54/40	55/38	58/38	58/39	60/37	63/34	66/30	68/29	65/32	68/29
vyhovující doprava	56/41	58/39	57/40	58/39	53/45	58/39	62/36	63/36	63/36	68/30	68/30	70/29	66/32

	III/04	III/05	IV/06	IV/07	IV/08	IV/09	IV/10	IV/11	IV/12	IV/13	IV/14	IV/15	III/16
	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N	S/N
možnost stravování za přiměřené ceny	45/45	47/44	46/45	49/40	45/45	49/43	52/40	57/39	52/43	58/37	56/38	63/32	62/32
úroveň zdravotní péče	56/41	62/34	68/29	64/33	62/36	66/32	62/36	61/36	63/37	65/34	68/30	64/35	62/36
stav komunikací	35/64	38/61	29/70	45/54	42/58	41/59	34/65	36/64	41/58	38/61	52/48	53/47	56/43
údržba obecních domů a bytů	31/44	35/39	33/40	34/40	35/38	42/35	37/40	47/34	48/35	49/29	53/28	52/28	53/27
služby pro seniory	-	-	-	-	-	-	-	-	40/32	43/30	48/26	48/27	46/26
výstavba nových bytů	20/64	26/58	26/59	31/54	32/54	34/51	37/47	42/47	41/45	43/42	45/40	42/45	46/40
služby pro zdravotně postižené	-	-	-	-	-	-	-	-	34/31	36/32	40/28	43/27	42/25
pracovní příležitosti	16/73	17/70	19/71	25/63	31/56	22/69	15/75	20/72	20/72	20/72	22/69	26/67	34/58
úroveň mezd v lokalitě	7/69	11/71	15/70	13/70	15/67	17/67	13/73	17/69	14/75	14/75	19/70	21/71	25/64

Pozn.: Uveden podíl součtu odpovědí „velmi spokojen“ a „spíše spokojen“ (S) a podíl součtu odpovědí „rozhodně nespokojen“ a „spíše nespokojen“(N).

Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „nevím“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v. v. i., Naše společnost.

